

Rada ERÚ

Energetický regulační úřad
Masarykovo nám. 5, 586 01 Jihlava

Č. j.: 04714-20/2019-ERU

V Jihlavě dne 23. června 2020

R o z h o d n u t í

O rozkladu společnosti CENTROPOL ENERGY, a.s., se sídlem Vaníčkova 1594/1, 400 01 Ústí nad Labem, IČ: 254 58 302 (dále též „odpůrce“), proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 04714-13/2019-ERU ze dne 11. listopadu 2019 (sp. zn. OSS-04714/2019-ERU), kterým Energetický regulační úřad ve sporném správním řízení vedeném podle § 17 odst. 7 písm. e) bodu 2. zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, rozhodl na návrh pana [REDAKCE], nar. [REDAKCE], bytem [REDAKCE] (dále též „navrhovatel“), tak, že právní vztah mezi ním a odpůrcem založený smlouvou o poskytování služeb (elektřina) č. SE070109350 ze dne 9. října 2018 zanikl na základě odstoupení ze dne 28. února 2019, a to ke dni 31. března 2019, Rada Energetického regulačního úřadu (dále též „Rada“) jako nadřízený správní orgán Energetického regulačního úřadu podle § 17b odst. 10 písm. b) energetického zákona rozhodla v souladu s § 96 odst. 2 tohoto zákona ve spojení s § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), po projednání v rozkladové komisi, ustavené podle § 152 odst. 3 správního řádu, takto:

Rozklad společnosti CENTROPOL ENERGY, a.s., se sídlem Vaníčkova 1594/1, 400 01 Ústí nad Labem, IČ: 254 58 302, proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 04714-13/2019-ERU ze dne 11. listopadu 2019 (sp. zn. OSS-04714/2019-ERU) se zamítá a napadené rozhodnutí se potvrzuje.

Odůvodnění:

I. Správní řízení na prvním stupni

Energetickému regulačnímu úřadu byl dne 29. dubna 2019 doručen návrh na zahájení správního řízení, v němž navrhovatel žádal o vydání určovacího rozhodnutí, že právní vztah mezi ním a odpůrcem založený Smlouvou o poskytování služeb (elektřina) č. SE070109350 ze dne 9. října 2018 s předmětem dodávky elektřiny do odběrného místa na adrese [REDAKCE] (dále též „Smlouva“), zanikl v souladu s § 11a odst. 5 energetického zákona na základě odstoupení ze dne 28. února 2019. V rámci vylicení skutkových okolností případu navrhovatel zejména uvedl, že dne 9. října 2018 uzavřel s odpůrcem Smlouvu, ve které byl sjednán produkt/ceník KAMARÁD STŘÍBRO charakterizovaný tím, že smluvní složka ceny elektřiny pro kalendářní rok, ve kterém došlo k uzavření smlouvy, byla stanovena ceníkem. Pro období dalších let měla být smluvní cena stanovena s ohledem na obchodování

s danou komoditou na burze POWER EXCHANGE CENTRAL EUROPE, a.s., IČ: 278 65 444 (dále též „PXE“), a vývoj spotřebitelských cen, a to způsobem popsáním v produktových podmínkách.

Z důvodu, že odpůrce nezveřejnil ceník pro rok 2019 na začátku prosince 2018, odstoupil navrhovatel dne 13. prosince 2018 od sjednaného závazku, odpůrce však toto právní jednání neakceptoval. Navrhovatel se domníval, že bylo povinností odpůrce oznámit ceník do 15. prosince 2018, ale ten to učinil až dne 3. ledna 2019. Protože došlo pro rok 2019 k navýšení ceny a tato okolnost nebyla oznámena 30 dnů přede dnem jejího navýšení, odstoupil navrhovatel od smlouvy podle § 11a odst. 5 energetického zákona. Toto právní jednání opřel zejména o prohlášení Produktových podmínek (dále též „PP“), kde se uvádí, že každoroční úprava ceny postupem podle PP nepředstavuje změnu ceníku. Uvedené prohlášení nelze podle navrhovatele považovat za ujednání vylučující právo na odstoupení od smlouvy podle § 11a odst. 5 energetického zákona, neboť se jedná o kogentní ustanovení, jehož použití nelze smluvně vyloučit.

Navrhovatel uvedl, že produkt KAMARÁD je nastaven tak, že cena elektřiny pro další kalendářní rok není automatickým výsledkem sjednaného vzorce, nýbrž je závazně určena až v okamžiku, kdy odpůrce stanoví a zveřejní cenu na následující kalendářní rok prostřednictvím ceníku. Pokud by byla cena elektřiny pouze výsledkem uplatněného vzorce, jak tvrdí odpůrce, pak by tímto svým postupem zastíral očekávané zvýšení ceny a následně bránil zákazníkům v uplatňování jejich práv. Navrhovatel vznesl vůči Energetickému regulačnímu úřadu dotaz a odkázal na jím sdělený závěr, že předpokladem pro odstoupení je faktické zvýšení ceny elektřiny. Navrhovatel měl za to, že v jeho případě byly tyto podmínky splněny. Z tohoto důvodu odstoupil písemností ze dne 27. února 2019 opětovně od smlouvy. Ani toto právní jednání nebylo odpůrcem akceptováno s poukazem na to, že se o jednostranné zvýšení ceny elektřiny nejednalo, neboť zvýšení ceny na burze nelze za takový případ považovat. Po odstoupení od smlouvy ze dne 27. února 2019 si navrhovatel zvolil nového dodavatele elektřiny, který započal do odběrného místa dodávat elektřinu dne 3. dubna 2019, za což vystavil odpůrce navrhovateli sankci za porušení závazku ve výši 6 000 Kč. Z uvedeného důvodu se navrhovatel obrátil na Energetický regulační úřad, aby určil, že smluvní vztah zanikl na základě odstoupení od smlouvy ze dne 28. února 2019. Spolu s tímto návrhem podal návrh na vydání předběžného opatření spočívajícího v uložení povinnosti, aby se odpůrce zdržel jakéhokoli jednání směřujícího k vymáhání smluvní pokuty jako sankce za porušení Smlouvy nárokované fakturou ze dne 3. dubna 2019 (pozn. tento návrh byl rozhodnutím č. j. 04714-7/2019-ERU ze dne 7. května 2019 zamítnut).

Odpůrce k oznámení o zahájení správního řízení mj. sdělil, že sporné strany na podzim roku 2018 projevíly vůli uzavřít smluvní závazek s předmětem dodávky elektřiny. Protože je navrhovatel spotřebitelem, sdělil mu odpůrce před uzavřením závazku předsmluvní informace pro zákazníky - spotřebitele ve smyslu § 1811 a § 1820 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále též „občanský zákoník“), a až následně s ním uzavřel Smlouvu. Z dokumentů, které byly součástí Smlouvy, a to Všeobecných obchodních podmínek poskytování služeb (dále též „VPPS“) a Produktových podmínek, vyplynul vzájemný vztah mezi jednotlivými dokumenty, tedy že Smlouva má přednost před PP i VPPS, a PP mají přednost před VPPS. Z uvedeného je dále zřejmé, že závazek mezi spornými stranami byl uzavřen na 59 měsíců od zahájení dodávek, sjednaný produkt je specifický způsobem určení ceny elektřiny ve smyslu flexibilního způsobu jejího určení

v návaznosti na vývoj obchodování s danou komoditou na burze. Pokud se k 1. lednu 2019 uplatnila cena vyšší, nejedná se o jednostranné zvýšení ceny ze strany odpůrce, ale o výsledek předem odsouhlaseného mechanismu jejího výpočtu založeného na objektivních kritériích, tedy o cenovou doložku svého druhu ve smyslu § 2154 a násl. občanského zákoníku, přičemž v posuzovaném případě takovéto zvýšení ceny nezakládá právo navrhovatele na odstoupení od smlouvy podle § 11a odst. 5 energetického zákona.

Odpůrce tak s ohledem na výše uvedené dovedl, že určení ceny komodity na základě předem sjednaného kalkulačního vzorce, jehož jednotlivé složky jsou rovněž smluvně předem definovány a jejichž vývoj je snadno ověřitelný z veřejně dostupných zdrojů, vykazuje rysy předvídatelnosti, transparentnosti a právní jistoty. Odpůrce zhodnotil odkaz na výkladové stanovisko Energetického regulačního úřadu č. 3/2018 tak, že toto je vystavěno na předpokladu jednostranného zvýšení ceny a nemožnosti tuto cenu ovlivnit, což ovšem nebyl tento případ. Odpůrce zdůraznil, že pokud by cena elektřiny na burze klesla, v souladu s nastavenými podmínkami by adekvátně cenu komodity rovněž snížil.

Přípisem ze dne 9. července 2019 poskytl Energetický regulační úřad oběma stranám sporu možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, jehož využil pouze odpůrce, který v zásadě setrval na svých předchozích vyjádřeních.

II. Napadené rozhodnutí

Rozhodnutím Energetického regulačního úřadu č. j. 04714-13/2019-ERU ze dne 11. listopadu 2019 bylo určeno, že právní vztah mezi navrhovatelem a odpůrcem založený Smlouvou zanikl na základě odstoupení podle § 11a odst. 5 energetického zákona ze dne 28. února 2019, a to ke dni 31. března 2019.

Energetický regulační úřad vyšel při zjišťování skutkového stavu věci především z podkladů poskytnutých účastníky řízení a dospěl k závěru, že navrhovateli příslušelo právo od smlouvy podle § 11a odst. 5 energetického zákona odstoupit. Při posuzování formální povahy závazku uvedl, že se jednalo o formulářovou smlouvu, v níž měl navrhovatel postavení slabší smluvní strany. Prvostupňový orgán zkoumal obsah závazku založeného Smlouvou z hlediska srozumitelnosti a dovolenosti tam uvedených ujednání. Zohlednil jejich přiměřenost a případnou překvapivost obsahu Smlouvy a dospěl k závěru, že Smlouva obsahuje taková ujednání, která nejsou pro běžného spotřebitele jasná a srozumitelná. Zejména cenová ujednání mohou být překvapivá, neboť spotřebiteli v případě, že dojde ke zvýšení ceny, nedávají možnost odstoupit od smlouvy, jak ji zákazníkům přiznává § 11a odst. 5 energetického zákona. Prvostupňový správní orgán uvedl, že způsob výpočtu konečné ceny je pro osobu průměrného rozumu nesrozumitelný. Pokud nelze provést výpočet ceny, nelze ani predikovat možnou výši ceny elektřiny pro následující období, čímž mohlo dojít k modifikaci vůle navrhovatele závazek uzavřít či nikoliv. Újma, kterou uzavřením závazku navrhovatel utrpěl, spočívala v tom, že mu bylo odejmuto právo v případě zvýšení ceny elektřiny od Smlouvy odstoupit. Způsob uvedení neúplného výpočtu v předmluvních informacích nelze v žádném případě považovat za dostatečný.

Správní orgán se dále zaměřil na transparentnost jednání podnikatele při uzavírání smlouvy z hlediska jasnosti, srozumitelnosti a přehlednosti ujednání Smlouvy a dovedl, že navrhovatel v době uzavření závazku nedisponoval všemi potřebnými údaji pro zjištění případných dopadů uzavřeného závazku do jeho majetkové sféry a nemohl tak učinit kvalifikované rozhodnutí, čímž mu v důsledku byla odňata možnost na základě jasných a srozumitelných kritérií předvídat dopady svého rozhodnutí na výši ceny dodávky elektřiny.

Při posuzování vzal za podstatnou skutečnost, že by navrhovatel v rámci výpočtu ceny musel činit aktivní úkony ve smyslu vyhledávání a získávání informací, které je možno získat až v rámci podrobnějšího vyhledávání, přičemž provedení výpočtu ceny představuje velkou kognitivní zátěž a pro osobu průměrného rozumu je nesrozumitelné. Ohledně smluvních ujednání uvedl, že zakázaná jsou ta ujednání, která v rozporu s požadavkem přiměřenosti zakládají významnou nerovnováhu práv nebo povinností stran v neprospěch spotřebitele. Za takto nepřiměřené ujednání označil správní orgán skutečnost, že odpůrce, který byl ve fakticky výhodnějším postavení, neboť měl odbornou převahu nad navrhovatelem, v době uzavírání smlouvy disponoval znalostmi v obchodování s elektřinou a musela mu být známa i analýza trhu a prognóza vývoje cen, čehož využil v době uzavření Smlouvy s navrhovatelem. Odpůrce navrhovateli toliko vysvětlil, že v prvním roce trvání Smlouvy bude mít cenu nižší, prognózu, že v následujícím období čtyř let lze důvodně předpokládat neustálé zvyšování ceny, když nebylo vyloučeno ani její poměrně razantní navýšení v období následujících dvou let, však neuvedl. Zákazník tak byl v důsledku uzavřením produktu KAMARÁD ochuzen o právo smluvní závazek ukončit pro zvýšení ceny, přičemž je nutné přijmout závěr, že průměrný spotřebitel by se nevystavil riziku setrvat v déletrvajícím závazku bez možnosti odstoupit od smlouvy v případě podstatných změn závazku, za niž lze zvýšení ceny jednoznačně považovat. V této souvislosti označil za nesouladný s principem poctivosti postup odpůrce, který si byl vědom trendu postupného zvyšování ceny elektřiny na burze v následujících obdobích a navzdory tomu uzavřel s navrhovatelem Smlouvu, díky níž fakticky přenesl část podnikatelského rizika na neinformovaného spotřebitele.

Správní orgán uzavřel, že optikou testu přiměřenosti je třeba ujednání PP stanovící každoroční úpravu ceny postupem podle PP (flexibilní způsob stanovení složek ceny) označit za nepřiměřené ujednání. Na jednání, kdy dochází ke změně ceny, lze nadále nahlížet jako na jednostranný způsob určení ceny ze strany odpůrce, se kterým bylo spojeno právo navrhovatele za podmínek stanovených v § 11a odst. 5 energetického zákona odstoupit. Právní jednání navrhovatele, jež měla vést k odstoupení od Smlouvy, a to ze dne 13. prosince 2018 a 27. února 2019, vyhodnotil Energetický regulační úřad tak, že právnímu jednání ze dne 13. prosince 2018 nelze přikládat relevanci, neboť se navrhovatel o navýšení ceny mohl dozvědět nejdříve dne 15. prosince 2018, kdy byl ceník platný od 1. ledna 2019 zveřejněn. K platnému odstoupení od Smlouvy tak došlo až odstoupením ze dne 27. února 2018, přičemž závazek zanikl bez sankčních následků dne 31. března 2019.

III. Rozklad odpůrce

Proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 04714-13/2019-ERU ze dne 11. listopadu 2019, které bylo odpůrci doručeno dne 12. listopadu 2019, podal tento dne 26. listopadu 2019 rozklad. V podaném rozkladu odpůrce namítá nesprávné právní posouzení věci, nepřezkoumatelnost rozhodnutí a procesní vady řízení, které vydání napadeného rozhodnutí předcházelo.

Odpůrce napadenému rozhodnutí vytýká, že je založeno na nesprávné aplikaci právních norem ze strany Energetického regulačního úřadu při posuzování nepřiměřenosti ujednání o flexibilním stanovení cen. Zdůrazňuje, že § 1813 občanského zákoníku se nevztahuje na ujednání o předmětu plnění nebo ceně, pokud jsou spotřebiteli poskytnuty jasným a srozumitelným způsobem. Odkaz na § 1814 občanského zákoníku je nepřiléhavý, neboť obsahuje demonstrativní výčet zakázaných ujednání, přičemž ujednání o ceně podléhá přezkumu jen v rozsahu § 1813 občanského zákoníku. Ustanovení § 1814 písm. i) občanského

zákoníku o právu na odstoupení zákazníka se v případě podstatného navýšení ceny neuplatní, neboť předmětné ujednání je cenovou doložkou. Ustanovení § 11a odst. 5 energetického zákoníku obsahuje odchýlnou úpravu pro právo spotřebitele odstoupit od smlouvy při jednostranném zvýšení cen nebo změně smluvních podmínek dodavatelem. Za jednostrannou změnu však nelze považovat ty změny závazku, které jsou mezi stranami výslovně ujednány, např. změna ceny v důsledku uplatnění cenové doložky, což je případ flexibilního stanovení ceny. Zvýšení ceny podle tohoto smluvního ujednání vylučuje právo na odstoupení spotřebitele od smlouvy. Určení ceny dodávky elektřiny je dáno výpočtem podle předem sjednaného kalkulačního vzorce v PP, a konečná cena je vypočtena na základě objektivního vývoje ceny dodávky elektřiny na burze. Cena může jak narůstat, tak i klesat, přičemž jejímu vývoji by odpovídala výsledná cena.

Odpůrce rozporuje názor Energetického regulačního úřadu, že měl odpůrce splnit informační povinnost spočívající v poskytnutí rozsáhlého sumáře informací zahrnujících prognózu vývoje cen elektřiny na celé období smluvního závazku v podobě individualizovaného ceníku určeném podle předpokládaných cen elektřiny v následujících 59 měsících trvání smlouvy. Takovouto informaci však s ohledem na měnící se vývoj cen na trzích nelze podle odpůrce poskytnout. Odhad zvyšování cen se může poměrně rychle změnit na jejich pokles a naopak. Nadto obecná informace o trendu zvyšování cen byla již v době uzavření Smlouvy známa spotřebiteli ze sdělovacích prostředků. Odpůrce argumentuje tím, že ujednání o ceně bylo sděleno jasným a srozumitelným způsobem ve smyslu § 1813 občanského zákoníku. Navrhovatel byl před uzavřením smlouvy informován o tom, jak bude cena za elektřinu měněna a rovněž byl výslovně upozorněn, že nebude mít právo na odstoupení od smlouvy pro zvýšení ceny provedené uvedeným způsobem.

Odpůrce nesouhlasí se závěrem Energetického regulačního úřadu o tom, že k navýšení ceny došlo jednostranným úkonem odpůrce v důsledku jeho obchodního rozhodnutí, a je přesvědčen o tom, že posuzovaná situace do rámce § 11a odst. 5 energetického zákona vůbec nespadá. Okamžik zveřejnění ceníku pro fakturaci ceny dodávky podle produktu KAMARÁD pro následující období nepředstavuje jednostrannou změnu ceníku nebo smluvních podmínek zakládající právo navrhovatele na odstoupení od Smlouvy, neboť k takovému navýšení došlo podle předem sjednaného kalkulačního vzorce. K závěru správního orgánu o údajné překvapivosti ujednání o flexibilním stanovení ceny odpůrce uvádí, že k tomuto označení nevidí důvod. Navrhovateli byly předloženy PP na samostatném dokumentu a ten podpisem stvrdil, že se s nimi seznámil. Ujednání o flexibilním stanovení ceny musel rozumně očekávat, když na něj byl výslovně upozorněn v předmluvních informacích, tento způsob určení ceny je podstatným znakem sjednaného produktu KAMARÁD, kterým se odlišuje od ostatních produktů odpůrce.

Odpůrce rozporuje tvrzení správního orgánu, že nebyly splněny požadavky kladené na smlouvy uzavírané adhezním způsobem, když ujednání o flexibilním stanovení ceny je v rozporu s § 1800 odst. 1 občanského zákoníku; správní orgán tuto doložku označil za neplatnou z důvodu její nesrozumitelnosti pro osobu běžného rozumu. Odpůrce má dále za to, že § 1800 odst. 1 občanského zákoníku se na předmětnou věc neaplikuje, protože § 1810 a násl. občanského zákoníku upravující spotřebitelské smlouvy má již ze své podstaty před tímto ustanovením přednost.

Odpůrce označuje napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné a pro procesní vady nezákonné. Procesní vady spatřuje v absenci podmínek řízení, spočívající v tom,

že navrhovatel neprokázal, že vydání rozhodnutí je nezbytné pro uplatnění jeho práv, jak to vyžaduje § 142 správního řádu. Dále poukázal na vady dokazování, když Energetický regulační úřad na několika místech vycházel z toho, že odpůrce musel mít povědomí o tom, že dojde k nárůstu cen, avšak toto tvrzení nepodložil žádným důkazem. Dále uvádí překvapivost rozhodnutí, neboť Energetický regulační úřad operoval i s námitkami, které navrhovatel nevznesl. Podle odpůrce je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, vnitřně rozporné, nepřehledné a dlouhé a nezohledňuje stěžejní argumenty uvedené v podání odpůrce.

Z výše uvedených důvodů odpůrce navrhl, aby Rada rozhodnutí změnila tak, že návrh navrhovatele zamítne.

K podanému rozkladu zaslal navrhovatel dne 9. ledna 2020 vyjádření, v němž vyslovil souhlas se závěry napadeného rozhodnutí a navrhl, aby Rada rozklad odpůrce zamítla a napadené rozhodnutí potvrdila.

IV. Řízení o rozkladu

Rozklad odpůrce byl podán včas a splňoval předepsané náležitosti. Na základě podaného rozkladu Rada po jeho projednání v rozkladové komisi zřízené podle § 152 odst. 3 správního řádu rozhodla tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozhodnutí.

Podle § 89 odst. 2 věty první správního řádu přezkoumává odvolací správní orgán soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy. Podle § 141 odst. 9 správního řádu ve sporném řízení odvolací správní orgán přezkoumává napadené rozhodnutí jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání.

Podle § 17 odst. 7 písm. e) bodu 2. energetického zákona rozhoduje Energetický regulační úřad o určení, zda právní vztah mezi držitelem licence, jehož předmětem je dodávka nebo distribuce elektřiny, plynu nebo tepelné energie, vznikl, trvá nebo zanikl, a kdy se tak stalo. V projednávaném případě se navrhovatel v zásadě domáhal, aby správní orgán rozhodl o oprávněnosti jím učiněného odstoupení od Smlouvy pro zvýšení ceny podle § 11a odst. 5 energetického zákona a o právních následcích tohoto právního jednání. Spornými právními jednáními navrhovatele byla odstoupení od smlouvy ze dne 13. prosince 2018 a 27. února 2019, jimž odpůrce nepřiznal právní následky. Naopak odpůrce tvrdil, že k jednostrannému navýšení ceny nedošlo, a proto s odstoupením od Smlouvy podle § 11a odst. 5 energetického zákona nesouhlasil. Z důvodu provedení změny dodavatele v odběrném místě navrhovatele mělo dle odpůrce dojít k porušení Smlouvy, proto vystavil odpůrce navrhovateli smluvní pokutu ve výši 6 000 Kč.

Pro posouzení oprávněnosti navrhovatele od Smlouvy odstoupit je nezbytné zabývat se obsahem Smlouvy a k ní přidružených dokumentů, tedy PP a VPPP. Zásadní pro vyřešení sporné otázky přitom zůstává posouzení obsahu PP, zejména části týkající se určení ceny za dodávku elektřiny, a části, která v případě každoroční úpravy ceny postupem popsáním v PP vylučuje aplikaci § 11a odst. 5 energetického zákona, neboť tato úprava ceny podle PP nepředstavuje změnu VPPS ani ceníku. Je třeba zodpovědět otázku, zda ustanovení o vyloučení práva na odstoupení od Smlouvy v případě zvýšení ceny podle „*sjednaného způsobu výpočtu pro následující období v rozsahu vývoje obchodování s elektřinou na PXE nebo stálého měsíčního platu a ceny nákupu v rozsahu zvýšení indexu*“ (cit. z PP) naplňuje hlediska spotřebitelského práva pohledem přiměřenosti, určitosti a předvídatelnosti ujednání, zejména s ohledem na uvedení výpočtu ceny a s tím souvisejícího vyloučení práva na odstoupení od Smlouvy podle § 11a odst. 5 energetického zákona. Dále je nutno posoudit

otázku, zda z PP plyne určitá nebo pro běžného spotřebitele určitelná cena produktu jako podstatné náležitosti smlouvy o dodávce elektřiny, a dále zda je ujednání PP, které vyloučilo aplikaci § 11a odst. 5 energetického zákona, jednáním přiměřeným a splňuje takové požadavky, aby k němu mohlo být přihlíženo.

Rada na tomto místě shrne pouze základní údaje výpočtu ceny, neboť se jím podrobně zabýval prvostupňový orgán ve svém rozhodnutí. Z PP plyne, že způsob každoročního určení ceny se provede na základě výpočtu, v němž je obsažena řada proměnných hodnot (složek ceny). V tabulkách pod cenovými a platebními podmínkami jsou uvedeny hodnoty jednotlivých parametrů, které jsou jednak v různých měnách, když cena obsluhy je nastavena v eurech, zatímco ostatní částky v korunách. Podle názoru Rady tyto tabulky do značné míry vzbuzují dojem, že se jedná o konečná čísla, přičemž bez podrobné znalosti předchozího textu se na jejich základě nedá určit konečná cena. Jedná se nicméně pouze o základní sazby, které se dalšími úpravami proměňují a až na základě postupu popsaného v PP je možné dosáhnout určení složek cen, které po dosazení do vzorce a přičtení v tabulkách neuvedené vstupní ceny obchodování s komoditou prostřednictvím PXE a výpočtem spočívajícím v prostém aritmetickém součtu upravených čísel, dají dohromady konečnou cenu bez DPH.

Stran určitelnosti výše ceny je problematickou složkou právě složka ceny vázaná na obchodování na burze PXE, jejíž určení je uvedeno v PP. Na tomto místě Rada konstatuje, že tato složka není pro běžného spotřebitele sdělena srozumitelně, nadto dohledat její výši nelze jednoduchým způsobem, např. prokliknutím na hypertextový odkaz. K určení správné výše této složky je nutné znát cenu komodity obchodované na burze PXE za jednotlivé dny celého roku, a to její vstupní a výstupní cenu, z nichž aritmetickým průměrem vyjde výsledná cena pro přepočítávaný den v eurech. Dalším krokem by pak byl přepočet této výsledné ceny, která se uvádí v eurech, na koruny dle denního kurzu ČNB. Tento výpočet by bylo nutné provést za každý den rozhodného období, to je od prvního obchodního dne předcházejícího kalendářního roku do posledního obchodního dne měsíce listopadu, tzn. pro rok 2019 to bylo celkem 334 výpočtů. Z uvedeného je patrné, že takto složitý výpočet a dohledávání jednotlivých parametrů nelze od běžného spotřebitele vyžadovat ani očekávat, nadto odpůrce téměř počítá s tím, že spotřebitel si správnost určení konečné výše ceny pro následující období kontrolovat nebude, neboť vlastní výpočet nebude schopen správně provést. Tento závěr vyplývá z odpůrcem podaného rozkladu, v němž na straně 10 uvádí, že *„je podstatné, zda zákazník pochopí princip výpočtu, nemusí si sám umět cenu spočítat, to je pro něj zabezpečeno ze strany odpůrce“*, což Rada považuje za zcela nepřiměřenou relativizaci, neboť je otázkou, jak může spotřebitel projevit vážně míněnou vůli být vázán závazkem, který sám není schopen do všech souvislostí vnímat a pochopit.

Dalšími složkami ceny jsou cena obsluhy odběrného místa ve výši 2,10 €, která podléhá přepočtu z měny euro na koruny podle směnného kurzu určeného rovněž postupem podle PP, a dále výše stálého měsíčního platu za dodávku, která je závislá na míře inflace dle výše přírůstku průměrného ročního indexu spotřebitelských cen pro měsíc říjen předchozího roku (PP uvádějí, že základní sazba je 80 Kč/měsíc, přičemž pro rok 2018 byla ve výši 81,80 Kč/měsíc). Jednotková cena se pro navrhovatele vypočetla provedením prostého součtu, neboť distribuční sazba pro jeho odběrné místo, kterou se součet těchto položek měl násobit, byla rovna jedné. Chtěl-li by se spotřebitel dobrat sám určení a kontroly ceny za elektřinu, výpočet by vypadal takto: $1 \times [(PXE + \text{cena obsluhy odběrného místa (po přepočtu eur na koruny podle aktuálního kurzu)} + \text{stálý měsíční plat (zvýšený o míru$

inflace)]. K takto získané konečné ceně pak bylo třeba přičíst DPH. Výpočet je uveden záměrně pro demonstraci, že zjištění konečné ceny je pro běžného spotřebitele velmi obtížné, ne-li nemožné.

Z výše uvedeného je patrné, že pro výpočet konečné ceny je třeba znát tři a více proměnných (započítá-li se rovněž směnný kurz, daně a index spotřebitelských cen), z nichž jedna, a to cena obchodování na burze PXE, je pro běžného spotřebitele jen obtížně dohledatelná. Rada k tomu uzavírá, že takto stanovená cena není s ohledem na to, že se jednalo o spotřebitelskou smlouvu, dostatečně určitá a určitelná. Spotřebitel si v době uzavření Smlouvy mohl jen obtížně, ne-li vůbec představit, jak se ve skutečnosti cena bude pohybovat v následujících letech. Přitom znalost výpočtu je pro navrhovatele podstatná, aby jednak v době uzavření smlouvy mohl zvážit dopad takto uzavřené smlouvy do své majetkové sféry, ale rovněž z důvodu kontroly výsledné ceny, kterou odpůrce pro rok 2019 zveřejnil dne 15. prosince 2018. Rada na tomto místě nesouhlasí s tvrzením odpůrce, který s odkazem na § 1813 občanského zákoníku namítá, že vyhověl požadavku jasným a srozumitelným způsobem informovat spotřebitele o mechanismu změny ceny. Požadavek na jasnost a srozumitelnost neznamena uvést pouhý příkladný výpočet konečné ceny a upozornit na flexibilní změny cen, ale rovněž vysvětlit postup, jakým se k této konečné ceně dopočítat, a v případě výpočtu ceny uvést jednotlivé složky tak, aby byly jednoduše dohledatelné a dosaditelné do ujednaného vzorce. Právě v tomto bodě určitost stanovení konečné ceny selhává.

V době uzavření závazku předložil odpůrce navrhovateli předsmluvní informace, které obsahovaly zjednodušený výpočet ceny, který sestával pouze z výpočtu hodnoty PXE pro rozhodné období – dva obchodní dny, a to 2. ledna 2017 - 3. ledna 2017. Na tomto výpočtu mělo být navrhovateli vysvětleno, jakým způsobem bude flexibilní výpočet ceny elektřiny pro jeho odběrné místo uplatňovat. Odpůrce však neuvedl, že pokud by si navrhovatel chtěl vypočítat cenu přesně pro následující období počínaje rokem 2019, musel by výpočet PXE provést přibližně 334x (tolik obchodních dní bylo v rozhodném období od 1. ledna 2017 do 30. listopadu 2017), a to vždy z dat předchozího roku. Navrhovatel v době uzavření smlouvy nebyl nucen žádný výpočet provádět, cena mu byla stanovena pro první rok platnosti smlouvy, tj. pro rok 2018, ceníkově, tedy pevnou částkou. Nemusel se tak podrobně seznamovat s výpočtem; se způsobem určení ceny se co do jeho důsledků seznámil až v době, kdy mu byla cena fakticky zvýšena, přičemž, jak Rada znovu zdůrazňuje, výpočet konečné ceny je natolik složitý, že není možné od běžného spotřebitele správný výsledek očekávat.

Podle § 1812 odst. 1 občanského zákoníku platí, že lze-li obsah smlouvy vyložit různým způsobem, použije se výklad pro spotřebitele nejpříznivější. V tomto ohledu především Rada posoudila obsah předmětného závazku a zjistila následující.

V samotné smlouvě ze dne 9. října 2018 není sjednána výše ceny, pouze produkt „KAMARÁD STŘÍBRO“. Rada proto musela posoudit obsah dalších smluvních podmínek obsažených v VPPS a PP, potažmo v ceníku. Podle článku IV. odst. 1 VPPS je ceník sjednán ve smlouvě, přičemž zároveň je sjednána možnost jeho jednostranné změny (článek VII odst. 1). Ve vztahu k ceníkům lze konstatovat, že ze samotného obsahu ceníku pro produkt KAMARÁD STŘÍBRO není možné seznat, že by došlo ke sjednání flexibilní ceny, ceníky obsahují pevně stanovené ceny. Z uvedeného hlediska nelze určit rozdíl mezi smlouvou, u níž by dodavatel provedl jednostrannou změnu ceníku, a smlouvou s cenou flexibilní, ve vztahu k navrhovateli se jednání odpůrce projevovalo stejným způsobem jako

jednostranná změna ceníku sjednaná ve VPPS. Proto Rada přistoupila k posouzení produktových podmínek KAMARÁD, které jsou uvedeny ustanovením, že cena dodávky je určena ceníkem uvedeným ve Smlouvě.

Dále PP uvádí, že strany se dohodly na flexibilním způsobu určení ceny, proto musela Rada posoudit, co uvedené ustanovení znamená. Produktové podmínky sice stanovují rámcově způsob, jakým dochází k určení neregulované tržní složky ceny, ale zároveň uvádí, že cena komodity je v průběhu kalendářního roku, kdy byla sjednána, dána ceníkem sjednaným ve smlouvě. Ačkoliv odpůrce zároveň v PP uvedl, že každoroční změna ceny nepředstavuje změnu ceníku, tato skutečnost se z obsahu smlouvy a smluvních podmínek nepodává jednoznačně, a to i za předpokladu přednosti PP před VPPS, neboť zároveň z PP vyplývá, že cena je určena ceníkem, který musí být určitým způsobem zveřejněn. Podle názoru Rady lze produktové podmínky produktu KAMARÁD považovat za nejednoznačné a umožňující svojí výklad, v takovém případě by však měl být zvolen výklad pro spotřebitele nejprůzračnější (tj. nikoliv pouze příznivější, ale dokonce nejprůzračnější možný). V daném případě se ovšem nabízí otázka, jaký je materiálně rozdíl mezi popsanou změnou ceníků na základě smluvních podmínek popsaného postupu, a změnou ceníku ve smyslu § 11a odst. 5 energetického zákona. Uvedený rozdíl by patrně v daném případě spočíval v existenci ujednání o způsobu zvýšení ceny v rámci podmínek produktu KAMARÁD, tj. nejednalo by se o změnu smlouvy jednostrannou (vnucenou obchodníkem).

Podle § 1813 občanského zákoníku se má za to, že zakázaná jsou ujednání, která zakládají v rozporu s požadavkem přiměřenosti významnou nerovnováhu práv nebo povinností v neprospěch spotřebitele. To neplatí pro ujednání o předmětu plnění nebo o ceně, pokud jsou spotřebiteli poskytnuty jasným a srozumitelným způsobem. Z uvedeného plyne, že samotné cenové ujednání nemůže představovat nepřiměřená ujednání, k němuž se ve smyslu § 1815 občanského zákoníku nepřihlíží, ledaže by se jednalo o ujednání, které by spotřebiteli nebylo sděleno jasným a srozumitelným způsobem. Podle názoru Rady se bez ohledu na otázku dvojího výkladu produktových podmínek a příklonění se k výkladu pro spotřebitele nejprůzračnějšího o takový případ jedná. Jednoznačným důsledkem pak je konstatování, že mezi stranami nebyl sjednán flexibilní způsob určení ceny elektřiny a zvýšení ceny pro rok 2019 bylo jednostranné ze strany odpůrce, s nímž musely být spojeny právem předpokládané následky v podobě možnosti navrhovatele od Smlouvy odstoupit.

Ostatně též z § 1811 občanského zákoníku vyplývá informační povinnost podnikatele činit veškerá sdělení vůči spotřebiteli jasně a srozumitelně. Uvedenému požadavku neodpovídají informace, které operují pro průměrného spotřebitele s nesrozumitelným vzorcem, do něhož musí spotřebitel dosazovat jemu neznámé hodnoty. Rada považuje způsob stanovení ceny produktu KAMARÁD za nejasně nastavený a nevhodný pro uzavírání smluv se spotřebiteli. Odpůrce v době uzavření smlouvy navrhovatelem dostatečně srozumitelně nesdělil podstatné informace, když neuvedl úplný výpočet pro celý rok 2018, a vzorec obsahoval mnoho proměnných parametrů, které bylo složité vyhledat. Jak správně citoval správní orgán, spotřebitel by si při uzavírání smluv měl být vědom toho, „do čeho jde“.

Pokud Rada odkáže na uvedené produktové podmínky, je z nich patrné, že zákazníkovi je sdělen způsob výpočtu ceny, blíže popsaný výše, z něhož si nemůže spotřebitel o ceně samotné udělat představu (aniž by se seznámil s ceníkem zveřejněným obchodníkem). Pokud se jedná o předmluvní informaci poskytnutou spotřebitelům, ta nad rámec PP obsahuje pouze „hypotetický příklad“ výpočtu ceny pro rok 2018. Takový hypotetický příklad nemůže u průměrného spotřebitele přispět k větší představě způsobu,

jakým je cena určována, do jisté míry naopak zase působí opačně a vytváří potenciální klamnou představu, neboť se jedná o výpočet ceny, která se následně bude měnit, aniž by na jeho základě mohl průměrný spotřebitel jednoduše cenu sám spočítat. Navíc byl tento hypotetický případ pro rok 2018 spočítán pouze na základě hodnot obchodování z 2. a 3. ledna 2017, tj. v době uzavírání smlouvy velmi neaktuálních (k této otázce a vývoji cen na burze se vyjadřuje napadené rozhodnutí) a z hlediska rozsahu velmi zjednodušených.

V praxi se uzavírají smlouvy o dodávce elektřiny zejména tak, že určování ceny proběhne buď stanovením fixní ceny platné pro celé smluvní období, anebo smlouva obsahuje doložku s odkazem na platný ceník dodavatele. V tomto případě může dojít k jednostrannému zvýšení ceny v průběhu smluvního vztahu. V případě uzavření smlouvy o dodávce elektřiny za pevně stanovenou cenu pro celé období trvání smlouvy (tzv. fixní cena) se obchodník vystavuje riziku, že se v průběhu smlouveného období ceny energií zvýší a on na to nebude moci zareagovat zvýšením cen zákazníkovi. Ve druhém případě, kdy si strany ujednají stanovení ceny prostřednictvím ceníku s možností jednostranného navýšení ceny, spočívá podnikatelské riziko obchodníka v tom, že v případě jednostranného navýšení ceny z jeho strany může zákazník od uzavřené smlouvy bez sankce odstoupit. Odpůrce zvolil způsob určení konečné ceny provedením výpočtu součtem výše uvedených složek ceny za období jednoho roku s téměř pětiletou dobou trvání závazku a zároveň tak, že neregulovaná složka ceny elektřiny mohla být pružně měněna dle výsledků obchodování na burze. Tímto způsobem určení ceny se odpůrce zbavil svého podnikatelského rizika, když si prakticky na 59 měsíců upsal zákazníka (v případě konstatování o nemožnosti od smlouvy odstoupit nebo ji vypovědět) a zajistil stálý zisk nezávislý na dalších okolnostech, které ostatní obchodníci v případě, že určí konečnou cenu pro jednotlivé zákazníky, musí zohledňovat.

Cena, za kterou nakupuje obchodník s energiemi, je závislá zejména na uvedených parametrech, k nim je přihlíženo i jinými obchodníky, kteří s ohledem na jejich výši upravují ceny svým zákazníkům a řídí tak svoji cenovou politiku úpravou dalších složek. Tím, že odpůrce zvolil určení ceny výpočtem, tedy že se cena bude vyvíjet flexibilně v návaznosti na vývoj obchodování s danou komoditou prostřednictvím PXE, obešel § 11a odst. 5 energetického zákona a vyhnul se riziku, že by od něj zákazník pro zvýšení ceny provedené v souladu se smlouveným postupem mohl přejít k jinému dodavateli. Nadto lze pochybovat o nastavení ceny flexibilně, když ve skutečnosti se cena určuje jednorázově k odpůrcem určenému okamžiku s platností po celý následující kalendářní rok. V tomto smyslu se tak nejedná o flexibilně určenou cenu, ale o cenu jednostranně určenou a pro případ jejího zvýšení nelze vyloučit právo na odstoupení od Smlouvy.

Podle názoru Rady by se jednalo o minimálně částečně odlišnou situaci, pokud by cena konkrétního produktu byla konstruována tak, že by byla stanovována na základě objemu prostředků, které dodavatel na nákup elektřiny pro následující rok prostřednictvím futures kontraktů vynaložil. V daném případě je však naprosto nezjištěno, jaké byly skutečné náklady odpůrce na nákup elektřiny a jaká byla jeho marže, v podstatě ani odpůrce není nucen postupovat tak, aby elektřinu nakoupil za co nejpříznivější cenu. Ceník totiž vychází nikoliv z jeho nákladů na nákup produktů na burze, ale z průměrných hodnot obchodování futures kontraktů.

Nutno opět konstatovat, že z PP skutečnost, jak dochází k určení flexibilní ceny, nevyplývá jednoznačně, a je tak možno konstatovat, že tyto podmínky neobsahují srozumitelnou komplexní úpravu. Lze z nich dovodit, že na základě cen podle výsledků obchodování na burze je stanovována složka ceny označovaná jako „Vstupní cena“,

a to za rozhodné období ledna až listopadu. Výslednou Vstupní cenu a následně i konečnou neregulovanou cenu (která má dle PP další složky) určuje až odpůrce v rámci vydaného ceníku, tj. jednostranně. Nejedná se tedy ve vlastním slova smyslu vůbec o cenu flexibilní, ale o cenu určenou pro celý kalendářní rok na základě zprůměrovaných údajů roku minulého, určitým způsobem zpracovaným k jednomu časovému okamžiku (vydání ceníku). Odpůrce v PP vlastně popsal standardní možnost tvorby ceníků a jejich jednostranných změn, pouze ho vydává za cenu flexibilní, aniž by ovšem ke změně pro zákazníky docházelo automaticky (tj. nebyli by odkázáni na její jednostranné určení ze strany obchodníka) a v odpovídajícím čase podle uskutečněných obchodů.

Rada proto uzavírá, že ujednání o způsobu změny ceny elektřiny údajně flexibilním způsobem ve spojení s ujednáním, že se o změnu ceníku nejedná (a tudíž navrhovateli nepřísluší právo smlouvu ukončit podle § 11a odst. 5 energetického zákoníku) je nepřiměřené ve smyslu § 1813 ve spojení s § 1812 odst. 2 občanského zákoníku, a proto k němu nemůže být přihlíženo, a to i za situace, že by jinak Rada PP odpůrce nevyhodnotila způsobem pro spotřebitele nejpriznivějším. Ve skutečnosti je totiž zřejmé, že ke stanovení ceny elektřiny pro kalendářní rok dochází jednostranným jednáním odpůrce (vydáním ceníku), když ujednání o změnách ceny (ve skutečnosti o způsobu určení ceny na následující rok) je pro průměrného spotřebitele zcela nesrozumitelné a nepředvídatelné co do důsledků, a jeho účelem je toliko vyloučení práva na odstoupení od smlouvy v důsledku zakrývání charakteru změny ceníku jakožto jednostranného zvýšení ceny. Rozkladové námitky odpůrce, že k jednostrannému zvýšení ceny nedošlo, nelze dát za pravdu, neboť k ní fakticky došlo ke dni 1. ledna 2019 změnou ceníku produktu KAMARÁD, produktová řada STRÍBRO.

Rada upozorňuje, že v tomto ohledu naprosto nezastává stanovisko, že snad smlouvy o dodávce s flexibilním způsobem určení ceny není možno se spotřebiteli sjednat, nicméně takové smlouvy musí splňovat základní požadavky na smlouvy sjednávané se spotřebiteli, především by musely obsahovat jednoznačná a srozumitelná ujednání nejen z hlediska nerozpornosti smluvních ujednání, ale především ve vztahu k reálné možnosti získat představu o ceně, kterou spotřebitel bude hradit po období, na které smlouvu uzavřel. Takové smlouvy by navíc z hlediska svého smyslu měly přispívat k spravedlivému rozložení podnikatelského rizika mezi podnikatele a spotřebitele, nikoliv vázat spotřebitele na relativně dlouhou dobu (navíc v nestandardně stanovené délce 59 měsíců) bez možnosti smlouvu ukončit při faktické možnosti obchodníka jednostranně měnit cenu do budoucna podle výsledků minulých období. Radě je pochopitelně známo i to, že směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU obsahuje ustanovení o tzv. smlouvách s dynamickým určováním ceny elektřiny, nicméně jedná se o smlouvy, které odráží cenové změny na spotových trzích včetně denních a vnitrodenních trhů, v intervalech odpovídajících přinejmenším četnosti vypořádání tržních transakcí, tedy nikoliv o smlouvy, kdy by cena stanovená ex post na základě určitých průměrných údajů, byť vztahujících se k produktům směřujícím na rok následující.

K namítanému nesprávnému právnímu posouzení věci ohledně ujednání o flexibilním stanovení ceny v návaznosti na vývoji obchodování s komoditou prostřednictvím PXE, uvádí Rada následující. Jako nesrozumitelný pro běžného spotřebitele byl vyhodnocen postup (výpočet), jímž se ke konečné ceně dojde. Navíc i kombinace těchto dvou ujednání, tedy ujednání o určení ceny a vyloučení práva odstoupit od Smlouvy v případě zvýšení ceny, zakládá závěr, že se jedná o nepřiměřená ujednání, ke kterým se nebude přihlížet. Odpůrce

dále argumentuje tím, že navrhovatelé muselo být zřejmé, jaký produkt uzavírá, když pro produkt KAMARÁD bylo charakteristické, že cena elektřiny se určuje flexibilním způsobem, a je to jediný produkt svého druhu, který odpůrce nabízí a pravděpodobně i jediný produkt svého druhu nabízený spotřebiteli na trhu s energiemi. S tímto tvrzením se Rada neztotožňuje. Produkt se od jiných odlišuje avizovanou flexibilitou vývoje konečné ceny úměrně jejímu pohybu na burze PXE, ale běžný zákazník se ve výpočtu podle uvedeného mechanismu nevyzná, není mu zřejmé, jakou cenu reálně bude v následujících letech, na které byla smlouva ujednána, hradit, a navíc je i připraven o možnost změny dodavatele při navýšení ceny. Rada sice připouští, že cena může být ve smlouvě stanovena nejen uvedením peněžní částky, ale i jiným způsobem, kterým ji lze nepochybně určit, ovšem na otázku, zda lze za takovýto způsob považovat i takto složitý výpočet, který nebyl spotřebiteli dostatečně vysvětlen a ani jako celek vyobrazen, je třeba odpovědět záporně.

Odpůrce v podaném rozkladu nesouhlasí se závěrem Energetického regulačního úřadu, podle něhož porozumění ujednání o flexibilním stanovení ceny vyžaduje nepřiměřenou kognitivní zátěž. Naopak se domnívá, že postačí, pokud zákazník pochopí princip výpočtu, sám nemusí umět cenu spočítat, to je pro něj zabezpečeno ze strany odpůrce. Odpůrce tak sám připouští, že pro spotřebitele je konečný výpočet ceny příliš složitý a nezbyde mu, než se spolehnout na odpůrce, který jej provede za něj a správně (srov. str. 10 podaného rozkladu). Tímto tvrzením si však odpůrce odporuje, když na jiném místě rozkladu (str. 8) uvádí, že zveřejnění ceníku slouží zejména proto, aby si zákazník mohl zkontrolovat, zda byly ceny dodávky komodit pro rok 2019 odpůrcem vypočítány podle kalkulačního vzorce správně. Odpůrce předpokládá, že si zákazník nebude výslednou cenu umět spočítat sám, s čímž souvisí i to, že nedokáže odhadnout dopad svého závazku do své majetkové sféry. Radě tak není zřejmé, jakým způsobem by zákazník mohl zkontrolovat správnost jím provedeného výpočtu, když jej fakticky provést neumí.

Podle § 574 občanského zákoníku je na právní jednání třeba hledět spíše jako na platné než jako na neplatné. Podle § 1815 občanského zákoníku se k nepřiměřenému ujednání nepřihlíží, ledaže se jej spotřebitel dovolá. Podle § 1812 odst. 1 občanského zákoníku se v případě nekonkrétních a nejednoznačných ustanovení smlouvy použije výklad pro spotřebitele nejpříznivější. Rada z výše uvedeného dovodila, že smlouva, která byla mezi navrhovatelem a odpůrcem uzavřena, je platná s výjimkou ustanovení vylučujícího aplikaci § 11a odst. 5 energetického zákona, ke kterému se nebude přihlížet. Skutečnost, že cena za dodávku elektřiny nebyla stanovena dostatečně jasně a srozumitelně, nezakládá neplatnost celé smlouvy, ale pouze uvedeného ujednání.

Odpůrci lze na tomto místě dát za pravdu v tom, že informování o předpokládaném vývoji cen elektřiny v následujících 59 měsících trvání smlouvy by bylo neúměrné. Prvostupňové rozhodnutí však takto podrobnou povinnost odpůrci nezakládalo. Správní orgán odpůrci vytknul, že navrhovatele dostatečně neinformoval o složitosti výpočtu (neuvedl celý výpočet ceny), dále mu poskytl neaktuální graf vývoje cen, který hovořil ve výhodnost uzavíraného produktu, stejně tak hypotetický výpočet v Předmluvních informacích se nesestával z aktuálních čísel. Všechny tyto informace deklarovaly výhodnost sjednávaného produktu, přičemž reálně zakryly skutečnost, že v době uzavření Smlouvy se na burze obchodovalo s daleko vyššími čísly, která měl odpůrce k dispozici, a ovlivnily tak navrhovatelovo rozhodnutí závazek uzavřít.

Ohledně odpůrcem namítané nepřezkoumatelnosti rozhodnutí a jeho procesních vad, uvádí Rada následující. Správnímu orgánu je vytýkáno, že rozhodl o předmětu řízení, aniž

by navrhovatel prokázal, že je to nezbytné pro uplatnění jeho práv. Z návrhu navrhovatele ze dne 29. dubna 2019 jasně vyplývá, že vydání rozhodnutí ve věci je nezbytné pro uplatnění jeho práv. Navrhovatel byl přesvědčen o tom, že mu náleží právo odstoupit od smlouvy podle § 11a odst. 5 energetického zákona, jehož také využil. Naopak odpůrce tomuto právnímu jednání nepřiznal právní relevanci. Pro uplatnění práv navrhovatele tak bylo nezbytné určit, zda toto právní jednání bylo učiněno v souladu se zákonem a je nezbytné mu přiznat i odpovídající právní následky. Nezbytnost určení, že právní vztah mezi oběma stranami zanikl ke dni 31. března 2019, je spatřována i v tom, že neplatné odstoupení od smlouvy s sebou navrhovateli přináší povinnost hradit odpůrci sankci za porušení smlouvy. Pravomoc Energetického regulačního úřadu je nadto založena § 17 odst. 7 písm. e) bodu 2. energetického zákona, na jehož základě rozhoduje o určení, zda právní vztah mezi zákazníkem a držitelem licence, jehož předmětem je dodávka nebo distribuce elektřiny, vznikl, trvá nebo zanikl a kdy se tak stalo. Správní orgán tak rozhodl plně v souladu s jím udělené pravomoci.

Odpůrce argumentuje vadami dokazování, když za nepodložené označuje závěry správního orgánu o povědomosti odpůrce o nárůstu cen, aniž by o tom provedl dokazování. Z toho pak správní orgán dovodil, že odpůrce jednal nepoctivě a uzavřené ujednání je nepřiměřené. Povědomost odpůrce o zvyšování cen je dovozena z jeho postavení držitele licence na obchod s elektřinou, neboť je nepochybně profesionálem, jehož stěžejní činností je obchodování s elektřinou, a to v nezanedbatelném rozsahu. Proto pro něj musel být vývoj cen obecně známou skutečností, neboť jej musí sledovat a přizpůsobovat mu svou obchodní strategii. K tomuto závěru není třeba činit nijak složitá dokazování, neboť povědomí o predikci cen od držitele licence na obchod s elektřinou lze očekávat. I v případě, kdyby tomu tak nebylo, by nebylo možno akceptovat plnění informační povinnosti vůči spotřebiteli užitím zastaralých a selektivně zvolených, tudíž potenciálně klamavých údajů.

Namítá-li dále odpůrce překvapivost rozhodnutí, kterou vyvozuje z toho, že správní orgán zohledňoval i námítky nevznesené navrhovatelem, zejména se jednalo o námitku spočívající v nesrozumitelnosti ujednání o flexibilním stanovení ceny a vady plnění informační povinnosti odpůrce, nelze mu dát ani v tomto za pravdu. Návrh navrhovatele je nutné posuzovat podle jeho obsahu, z něhož jsou patrné obě jmenované námítky alespoň v základní rovině. Nesrozumitelnost ujednání o flexibilním stanovení ceny je možné vyvodit z konstatování navrhovatele, že ceníkem pro rok 2019 došlo k navýšení ceny a v důsledku tohoto navýšení od závazku odstoupil. Navrhovatel tak rozporoval jednak cenové ujednání, jednak i vyloučení práva na odstoupení od Smlouvy, přičemž odkázal na Předmluvní informace, kde znemožnění odstoupení od smlouvy nebylo obsaženo. Energetický regulační úřad tak námitku navrhovatele posoudil komplexně a dovodil správně nesrozumitelnost a nejasnost ujednání, která z jeho podání jednoznačně vyplývala. Pojem překvapivosti rozhodnutí se nadto vztahuje k rozhodnutí orgánu druhostupňového [§ 90 odst. 1 písm. c) správního řádu], pokud by došlo k faktickému potvrzení rozhodnutí při změně jeho odůvodnění, tj. na základě zcela nové právní argumentace. Jinak až na výjimky plně platí zásada, že navrhovatel není povinen v rámci návrhu tvrdit právní kvalifikaci jím tvrzených skutečností, neboť znalostí práva disponuje orgán věcně příslušný o věci rozhodnout.

Ohledně vytýkané nepřezkoumatelnosti rozhodnutí je nutné podotknout, že ustanovení Smlouvy z hlediska jejich platnosti posoudil správní orgán komplexně a v souvislostech. Právě popsání jednání odpůrce při uzavírání Smlouvy a jejich hodnocení v tom smyslu, že se k určitým ustanovením nebude přihlížet, bylo třeba posoudit a odůvodnit ze všech úhlů

pohledu, a tak k tomu i správní orgán přistoupil. V tomto ohledu sice některé pasáže odůvodnění mohou působit nepřehledným dojmem, nicméně podle názoru Rady je z něj patrné, na základě jakých úvah a skutečností prvostupňový správní orgán své rozhodnutí učinil, o čemž ostatně svědčí i námitky, které odpůrce vůči důvodům tohoto údajně nepřezkoumatelného rozhodnutí dokázal zformulovat.

Rada po přezkoumání napadeného rozhodnutí dospěla k závěru, že prvostupňový orgán vyhodnotil správně návrh navrhovatele, když jeho žádosti vyhověl. Správný je jeho závěr o tom, že v projednávaném případě ke dni 1. ledna 2019 nedošlo ke zvýšení ceny elektřiny v důsledku uplatnění flexibilního určení ceny na základě sjednaného výpočtu, ale jednostranným jednáním odpůrce. Navrhovatelem učiněné odstoupení od Smlouvy podle § 11a odst. 5 energetického zákona ze dne 28. února 2019 je třeba považovat za platné a vůči navrhovateli účinné. Ke dni 31. března 2019 tak mezi spornými stranami došlo k zániku závazku založeného Smlouvou.

V. Závěr

Při přezkumu rozhodnutí Energetického regulačního úřadu v rozsahu podle § 89 odst. 2 a § 141 odst. 9 správního řádu Rada jako odvolací orgán vzhledem k výše uvedeným skutečnostem dospěla k závěru, že napadené rozhodnutí vychází z řádně zjištěného skutkového stavu, bylo vydáno v souladu s právními předpisy a rovněž splňuje požadavky kladené správním řádem na obsah správního rozhodnutí, neboť v něm byly v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu uvedeny důvody výroku rozhodnutí, podklady pro jeho vydání a úvahy Energetického regulačního úřadu, kterými se řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů. Nebyl tak dán zákonný důvod pro změnu nebo zrušení napadeného rozhodnutí, proto Rada v souladu s § 90 odst. 5 správního řádu rozklad odpůrce zamítla a napadené rozhodnutí potvrdila.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí není podle § 17b odst. 11 energetického zákona přípustný opravný prostředek.

Ing. Stanislav Trávníček, Ph.D.
předseda Rady Energetického regulačního úřadu

Obdrží:

CENTROPOL ENERGY, a.s.
